

onderstreping van de tekst dan een ritmische aanduiding voor de melodie. En tekst is gebed. Wij gebruiken het Griekse woord "neuma", maar dat moeten we aanvullen met de beginletter "p", om zo te komen tot 'pneuma': GEEST. "Het is de 'geest' waarop het aankomt", was de slotzin, waarmee Joppich veel applaus genoot.

In het vliegtuig vroeg Frans me of ik tevreden was. Wij wisselden een brede smile en klikten - blij en wat vermoeid - onze gordels vast.

Carlo Van Gestel

* * *

DIES GREGORIANA
Geraardsbergen - St. Catharinacollege
30 september - 1 oktober 1995

Dit nieuw initiatief steunen wij graag. Het wil een jaarlijks Gregoriaans gebeuren worden, behalve in de jaren dat het Festival van Watou doorgaat. Het biedt een boeiend programma in verscheidene onderdelen, waarvoor u afzonderlijk kan inschrijven. In telegramstijl:

Zaterdag 30 september: 20 u. Lieder van Hildegard von Bingen door A.H. Trottier - 21.30 u. Completen door Koor Laetamini, Mariakerke (Norbert De Maeght).

Zondag 1 oktober: 9 u. Lauden door Koor Laetamini - 11 u. Eucharistie met het Gregoriaans Koor Leuven (F. Mariman) - 12 u. Referaat 'De vrouw in de religieuze muziek der Middeleeuwen' door A.H. Trottier - 15 u. 'Een ruiker Gregoriaanse gezangen', audities met Chorus Sancti Christophori (Evergem), Koor Laetamini en Koor Gaudete (Aalst) - 17 u. Vespers door het Gregoriaans Koor Leuven - 19 u. 'Luister van het Gregoriaans: Maria Mater Dei', deel 1: het oud-romeins repertorium door A.H. Trottier, deel 2: het Gregoriaans Koor Leuven.

De concerten van zaterdag 20 u. en zondag 19 u. kaderen in het Festival van Vlaanderen !
Alle inlichtingen en inschrijvingen: St. Catharinacollege, Collegestraat 11, 9500 Geraardsbergen. Tel: 054/41.24.37, Fax: 054/41.16.28.

CD - BESPREKING

Zoals aangekondigd zullen wij hier regelmatig besprekingen publiceren van Gregoriaanse CD's. Vandaag **SPLENDOR GREGORIANUS** van het Gregoriaans Koor van Leuven o.l.v. Frans Mariman. Het is hun eerste CD. Zij verscheen in het *Tijdschrift voor Gregoriaans* :

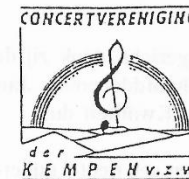
Hierop staan gezangen uit het Temporale: de kerstkring en de paaskring, uit zowel mis als officie. Het is in alle opzichten een aangename CD. De mannen produceren een lekker stevig geluid, maar desondanks wel soepel. Er zit veel vaart in deze zang. Kleine ongerechtigheidsjes zijn er natuurlijk ook. Soms mengen de stemmen niet helemaal, soms is het niet spatgelijk of spatzuiver, maar omdat er fris van de lever en met kennelijk plezier gemusiceerd wordt, is dat veel minder storend dan bij een koor dat staat te peuteren op de neumen. Hoewel over het algemeen de stukken gezongen worden zoals die in ons huidige Graduale te vinden zijn (dus zonder melodische correcties op grond van de middeleeuwse handschriften) zijn er een paar bijzondere melodiën te vinden. De meest opvallende zijn het alleluia Laetatus sum (reconstr. Fred Schneyderberg) en het responsorie De ore prudentis (reconstr. Wim van Gerven). Hiervoor is gebruik gemaakt van handschriften uit alle windstreken, van de 11e tot de 14e eeuw. Alle lof voor dirigent, koor, Fred Schneyderberg en Wim van Gerven, en niet te vergeten de solisten die (zeer verdienstelijk) de soli voor hun rekening nemen.

(600 BEF - te verkrijgen in onze bibliotheek !)

Hebt u nieuwsjes 'Gregoriaans', die cursist & oud-cursist zouden kunnen interesseren ? Laat het ons weten, wij organiseren de brievenbus naar de cursisten, en via deze nieuwsbrief aan alle oud-cursisten ! Breng ons dus tijdig op de hoogte. Zo ondermeer: - *verslag over allerlei Gregoriaanse aangelegenheden*, - *bespreking en recensies van boeken en CD's*, - *aankondiging van concerten, seminaries e.d.*, - *aanbod en vraag van boeken (ev. tweedehands)*, - *aanbod en vraag om te zingen in koorverband*, - *koornieuwsjes*, - *familienieuws*.

Hartelijke groeten van ons allen !

Centrum Gregoriaans

Secretariaat :
A. Vereeckestraat 1/12,
2220 Heist-op-den-Berg
Tel: 03/664.15.45
Fax: 09/230.61.99

De goede NIEUWSBRIEF *2e*

september 1995

Lectori cantandi salutem,

Hopelijk hebt u goed genoten van een heerlijke vakantie onder een stralende zon.

De vakantie voorbij betekent voor ons Centrum... een nieuw cursusjaar. En het legt goed aan: héél veel aanvragen om brochures. Wij verwachten dan ook veel inschrijvingen, al is het nu nog te vroeg om cijfers voorop te zetten.

Veel mensen vragen ook nieuws over de **seminaries en praktijksessies**. En dat hebben we !

Verder vindt u in deze nieuwsbrief ook :

- een verslag over het Gregoriaans Congres in Wenen
- een blik op de 'Dies Gregoriana', die eind september doorgaan in Geraardsbergen
- een CD-bespreking

SEMINARIES

Dit jaar worden twee seminaries ingericht, dank zij de medewerking van twee van onze hoofddocenten **Jan Bogaarts** en **Fred Schneyderberg**. Kwaliteit dus.

Ingaande op de vele suggesties werden een tiental onderwerpen geselecteerd, waarvan dit jaar de twee meest gevraagde op het programma worden gezet. Dank aan de docenten die bereid werden gevonden uw wensen in de praktijk om te zetten !

1) DE HANDSCHRIFTEN VAN LAON

Seminarie gespreid over twee dagen: zaterdag 18 november 1995 en zaterdag 9 december 1995, telkens van 9 tot 17 uur in de Abdij Drongen.

Docent is **Fred Schneyderberg**, die zich reeds verscheidene jaren toelegt op de semiologie van de handschriften van Laon, en hun vergelijking met de Sankt Galler-handschriften.

2) GESCHIEDENIS VAN HET GREGORIAANS

Dit seminarie omvat één dag: zaterdag 20 januari 1996, van 9 tot 17 uur in de Abdij Drongen.

Docent **Jan Boogaarts**, van wie de meesten van u zich de ongemeen boeiende uiteenzettingen herinneren, handelt over de kontekst waarin het Gregoriaans tot stand kwam en hoe de evolutie kadert in het volledige tijdsgebeuren, zowel religieus, politiek als kultureel, van toen tot nu.

Deze seminaries vormen twee unieke gelegenheden om twee héél belangrijke aspecten van het Gregoriaans diepgaand te leren kennen.

Heel belangrijk : beide seminaries kunnen slechts doorgaan indien er ten minste 12 inschrijvingen zijn. Wij verwachten echter dat er zondermeer voldoende belangstelling zal zijn.

Voor het seminarie 'Handschriften van Laon' wordt de cursist verondersteld reeds een goede kennis te hebben van de handschriften van Sankt Gallen.

Prijs : Seminarie Laon: 3.500 fr. Seminarie Geschiedenis: 2.000 fr. Daarin is alles (ook documentatie) inbegrepen. Indien U ter plaatse maaltijden wil gebruiken: 350 fr. per maaltijd.

Hoe inschrijven : zie brief met inschrijvingsformulier hierbij. Uw inschrijving is pas geboekt na betaling. Indien een seminarie niet zou kunnen doorgaan storten wij U het inschrijvingsgeld dadelijk terug.

PRAKTIJKSESSIES

Dit zijn praktijkoefeningen o.l.v. Frans Mariman, wiens koorervaring en inzet u allen bekend is.

Het betreft 5 zaterdagnamiddagen op 28/10, 25/11, 13/1, 3/2, 2/3, telkens van 13.45 tot 17 uur, in de Abdij Drongen.

Telkens worden één of meer stukken diepgaand ontleed en volledig aangeleerd. De deelnemer ontvangt vooraf de stukken die bestudeerd zullen worden, zodat hij zich grondig kan voorbereiden.

Heel belangrijk : de sessies kunnen slechts doorgaan indien er ten minste 12 inschrijvingen zijn. Getal dat nu reeds bijna volledig bereikt is. Voor de sessies wordt de cursist verondersteld reeds een goede kennis te hebben van de handschriften van Sankt Gallen.

Prijs : 3.500 fr. voor alle sessie samen, of 800 fr. per sessie, indien u niet alle sessies wenst te volgen. Alles inbegrepen.

Hoe inschrijven : zie brief met inschrijvingsformulier hierbij. Uw inschrijving is pas geboekt na betaling. Indien een sessie niet zou kunnen doorgaan storten wij U het inschrijvingsgeld dadelijk terug.

Wij hopen van harte dat deze aanbiedingen beantwoorden aan uw diepste Gregoriaanse wensen, en zullen dan ook blij zijn U terug te zien in Drongen !

* * *

GREGORIANIK - KONGRESS Wenen, 6-10 juni 1995

Eerst vond ik dat boven mijn petje, dan kreeg ik goesting en ten slotte vertrok ik, samen met Frans Mariman naar Wien, waar we de "fleur de la fleur" van de Gregorianik zouden ontmoeten. **Agustoni**, rustig en minzaam, maar des te ontstuuriger toen hij dirigeerde. **Joppich** met een referaat over "De verhouding neum-tekst". Hij leerde mij een nieuwe studiemaniër (op scherm): eerst alleen de tekst projecteren, ontleed en opzeggen; dan tekst met enkel de neumen projecteren, ritmisch opzeggen en zingen; en dan pas de melodie instuderen. **Pouderoijen** bracht een haarfijne ontleding van de prachtcodex Hartker. Verder **Turco** met een vergelijking Ambrosiaans-Gregoriaans. En **Kohlhüfl**, onze gastheer, met een uiteenzetting over de Tironische tekens in Laon. Van hem onthou ik de uitspraak 'noten zijn de negatie van de muziek' of m.a.w. 'pas als we loskomen van de noten, beginnen we muziek te maken'. Ten slotte maakten we met **Dom Saulnier** kennis met een belangrijke jongere ontdekking, de Codex Mont-Renaud, een codex die pas in de jaren 1980 ontdekt werd... een bewijs dat de wetenschap steeds verder gaat.

In vergelijking met vorige congressen, was de toeloop enorm en enorm divers: niet alleen heel Europa, Rusland inbegrepen, was aanwezig, maar ook groepen uit de USA, Mexico en Japan. Het aantal referaten was zo groot, dat zij gespreid werden over twee zalen. Veel referaten waren hoge theorie, het domein van vorsers en wetenschappers. Toch kwamen enkele heel nuttige onderwerpen aan bod, die de interpretatie van de neumen een stuk dichterbij brachten, zoals het verschijnsel 'initio debilis' en de invloed van de liquescens op het tekstritme. Joppich sloot af met een herhaalde nadruk op het belang van de tekst in de semiologie: de neumen zijn eerder een